

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету банківського бізнесу

_____ **АДАМИК Б.П.**

“02 ” _____ 09 _____ 2017 р.

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор Навчально-наукового
інституту інноваційних освітніх
технологій

_____ **ДЕСЯТНЮК О.М.**

“ _ 05 _ ” _____ 09 _____ 2017р.

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

_____ **ШИНКАРИК М.І.**

“ _ 06 _ ” _____ 09 _____ 2017р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни “БАНКІВСЬКІ ОПЕРАЦІЇ”

**ступінь вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень) – бакалавр
галузь знань (0305) – “Економіка і підприємництво”,
напрямок підготовки (6.030508) – “Фінанси і кредит”
фахове спрямування – “Банківська справа”**

Кафедра банківської справи

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (семін.) (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)	Екз. (сем.)
Денна	3	5	30	15	4	2	131	180	5	-
Заочна	3	5, 6	14	4	-		132	150	6	-

**Тернопіль – ТНЕУ
2017**

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» напрямку підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит», фахового спрямування «Банківська справа», затвердженої на засіданні Вченої Ради ТНЕУ, протокол № 8 від 29.05.13 р.

Робочу програму склав доцент кафедри банківської справи Тернопільського національного економічного університету, кандидат економічних наук Чайковський Ярослав Іванович

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри банківської справи Тернопільського національного економічного університету, протокол № 1 від 29.08. 2017 року.

Завідувач кафедри
банківської справи,
доктор економічних наук, професор

О.В.Дзюблюк

Розглянуто та схвалено науково-методичною комісією зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування», протокол № 1 від 31.08. 2017 року.

Голова НМК
Директор Навчально-наукового
інституту інноваційних освітніх
технологій, д.е.н., професор

О. М. Десятнюк

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Банківські операції»**

**1. Опис дисципліни «Банківські операції»
(денна форма / заочна форма)**

Дисципліна – «Банківські операції»	Галузь знань, напрямок підготовки, фахове спрямування, ОКР	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 6/5	галузь знань – 0305 «Економіка і підприємництво»	Дисципліна циклу за вибором навчального закладу
Кількість залікових модулів - 3	напрямок підготовки – 6.030508 «Фінанси і кредит»	Рік підготовки: Денна – 3 Заочна – 3 Семестр: Денна – 5 Заочна – 5, 6
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо- кваліфікаційний рівень - бакалавр	Лекції: Денна – 30 год., Заочна – 14 год. Практичні заняття: Денна – 15 год., Заочна – 4 год.
Загальна кількість годин – 180/150		Самостійна робота: Денна – 131 год., Заочна – 132 год. Індивідуальна робота (КПЗ): Денна – 4 год. Заочна –
Тижневих годин Денна форма навчання 5 семестр – 11 год., з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання дисципліни «Банківські операції»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою дисципліни «Банківські операції» є формування теоретичних знань щодо функціонування банківських установ, здійснювані ними операції та послуги.

2.2. Найменування компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- Виконувати професійні функції як самостійно, так і в групі під керівництвом лідера.
- Пояснювати інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід фахівцям і нефахівцям у фінансовій області.
- Застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення, володіти інформаційними технологіями у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- Збирати, аналізувати та пояснювати необхідну інформацію, розраховувати економічні та фінансові показники, обґрунтовувати фінансові рішення на основі використання необхідних інструментальних засобів.

2.3. Результати навчання.

Зміст умінь, що забезпечується вищеописаними компетентностями, – вміння аналізувати, оцінювати та здійснювати економічну інтерпретацію інформації щодо тенденцій надання банками операцій та послуг, вміння тлумачити чинне законодавство України стосовно банківської діяльності, робити обґрунтовані висновки.

2.4. Завдання вивчення дисципліни:

У результаті вивчення курсу «Банківські операції» студенти повинні:

- засвоїти суть, значення, будову, класифікацію, порядок створення та функціонування банківських установ в Україні тощо;
- вміти розрізняти та виконувати банківські операції, знати їх законодавчу основу;
- здійснювати аналіз та економічну інтерпретацію банківської інформації і робити обґрунтовані висновки;
- набути навичок практичного використання теоретичних знань у практичній діяльності на робочому місці в банківській установі.

2.5. Завдання лекційних занять.

Мета проведення лекцій полягає у тому, щоб ознайомити студентів із головними методологічними та методичними питаннями банківської діяльності, світовим досвідом та сучасним станом банківської справи в Україні.

Мета проведення лекцій полягає у:

- викладенні студентам у відповідності з програмою та робочим планом основних питань організації банківської діяльності, звертаючи головну увагу на економічну суть та процес реалізації банківських операцій та необхідність і можливість використання цих навиків у практичній фаховій діяльності;
- сформуванню у студентів цілісної системи теоретичних знань з курсу «Банківських операцій».

2.6. Завдання практичних занять.

Мета проведення практичних занять полягає у тому, щоб виробити у студентів практичні навички у сфері реалізації і проведення банківських операцій з метою їх використання у банківській діяльності.

Завдання проведення практичних занять:

- засвоїти особливості та принципи організації банківської діяльності в Україні, визначити порядок формування та використання банківського капіталу, вивчити практику реалізації основних функцій та операцій банківських установ тощо;
- навчитися використовувати теоретичні знання в практиці банківської діяльності шляхом розв'язування задач, тестів та ситуаційних завдань;
- глибше засвоїти та закріпити теоретичні знання, одержані на лекціях.

3. Зміст дисципліни «Банківські операції»

Змістовий модуль 1. Основи організації банківської діяльності та операції банків з формування ресурсів

Тема 1. Види банків, порядок їх створення в Україні та організація діяльності банку

Види банків, порядок їх створення в Україні

Види банків та банківських об'єднань. Суть і види банків. Функції банків у ринковій економіці. Правова основа діяльності банків. Поняття та особливості функціонування банківської системи. Універсальні та спеціалізовані банки. Державні банки. Кооперативні банки. Банки з іноземним капіталом. Способи, що використовуються для реорганізації банків. Суть і види банківських об'єднань.

Порядок створення і реєстрації банків в Україні.

Організація діяльності банку

Організаційна структура та управління банком. Структура управління банком. Загальні збори учасників (акціонерів). Спостережна рада банку, його правління (рада директорів). Наглядова рада державного банку. Ревізійна комісія. Повноваження цих органів і відповідальність за результати діяльності банку. Організаційна структура банку. Функціональні та територіальні структурні підрозділи банку. Філії, відділення та представництва банку.

Операції банків. Загальна характеристика банківських операцій. Пасивні операції. Операції банку з формування капіталу і банківських зобов'язань. Активні операції. Характеристика банківських активів (вимог). Комісійно-посередницькі операції.

Ліцензування банківської діяльності.

Література: 1-3, 6, 10-20, 22, 26, 27, 32, 45, 46, 50-52.

Тема 2. Операції банків з формування власного капіталу, із залучення і позичення коштів

Операції банків з формування власного капіталу

Банківські ресурси, їх види та класифікація. Економічна сутність та види власного капіталу банку. Власний капітал банку, структура, джерела формування, функції, механізм поповнення.

Порядок формування основних складових власного капіталу банку.

Статутний капітал банку та порядок його формування. Розмір статутного капіталу (фонду) банківської установи, порядок його регулювання.

Резервний капітал, спеціальні фонди і резерви як компоненти власного капіталу банку.

Роль прибутку у формуванні власного капіталу.

Регулятивний капітал та його вплив на формування власного капіталу банку.

Регулювання нормативів капіталу банківських установ.

Операції банків із залучення коштів

Характеристика залучених банківських ресурсів. Суть депозиту і депозитних операцій банків. Вклади до запитання. Депозитні (вкладні) операції банківських установ, їх види та характеристика.

Сутність строкових банківських вкладів.

Банківські сертифікати, банківський вексель та ощадні вклади. Депозитні операції з фізичними особами. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: порядок членства, виплати сум відшкодувань, керівництво тощо.

Нові форми і способи залучення депозитів.

Процентна політика щодо залучення вкладів (депозитів).

Операції банків із позичення коштів

Поняття та класифікація запозичених ресурсів банківських установ. Позичений капітал банку. Характеристика запозичених ресурсів банківських установ. Механізм позичання банками тимчасово вільних грошових коштів.

Суть та значення міжбанківського кредитування при формуванні запозичених ресурсів. Види, порядок надання та погашення кредитів рефінансування. Порядок отримання банками кредитів НБУ через механізм рефінансування. Порядок підтримки НБУ банків через надання стабілізаційного кредиту. Здійснення біржових і позабіржових операцій з купівлі і продажу державних цінних паперів на відкритому ринку. Сутність операцій «прямого» і «зворотного» РЕПО.

Особливості емісії банком власних боргових зобов'язань.

Управління ресурсами банківських установ на макроекономічному рівні. Політика відкритого ринку. Облікова політика. Регулювання резервів. Управління ресурсами банківських установ на мікроекономічному рівні.

Кредитні та інші вкладення ресурсів банківських установ, їх прогнозування та регулювання. Основні нормативні показники діяльності банківської установи, їх роль та значення для регулювання ресурсів банків та їх розміщення. Нормативи капіталу. Нормативи ліквідності та їх характеристика. Нормативи ризиків та їх вплив на діяльність банку. Інші обов'язкові економічні нормативи діяльності банку. Контроль НБУ за дотриманням показників діяльності банківських установ. Санкції.

Література: 1-3, 5, 6, 7, 10-20, 22, 26, 27, 29, 31, 45, 46, 47, 52.

Змістовий модуль 2. Операції банків з платіжними картками, надання і погашення кредитів

Тема 3. Операції банків з платіжними картками

Сутність та основні види платіжних карток.

Загальні основи операцій банків з платіжними картками.

Емісія, еквайринг та операції із застосуванням платіжних карток.

Види операцій банків з платіжними картками та їх характеристика. Розрахунки з використанням платіжних карток.

Національна платіжна система «Український платіжний простір».

Література: 1-3, 6, 10-20, 22, 26, 27, 29, 33, 45, 46, 52.

Тема 4. Основи організації кредитних операцій банків

Класифікація банківських кредитів. Кредитні операції банків.

Основні принципи та умови кредитування банками клієнтів в сучасних умовах. Форми позичкових рахунків та сфера їх застосування.

Оцінка кредитоспроможності клієнта як метод мінімізації кредитного ризику.

Форми забезпечення повноти та своєчасності повернення позик. Порядок формування та використання резервів для покриття втрат від кредитної діяльності банків.

Кредитний ризик: визначення і мінімізація втрат. Їх класифікація. Методи управління кредитним ризиком.

Ціна банківського кредиту. Плата за кредит. Порядок визначення, нарахування та сплати відсотків.

Процес банківського кредитування. Поняття кредитного механізму та основні етапи процесу банківського кредитування. Суб'єкти та об'єкти кредитування, їх класифікація і загальна характеристика. Економічна та правова робота банків з позичальниками. Кредитна угода, її зміст та значення для організації кредитних відносин. Особливості видачі позик та порядок їх оформлення. Визначення строків та порядок погашення позик. Умови та порядок відстрочки погашення позик.

Методи управління проблемними кредитами. Економічна робота банків з «кредитним портфелем». Банківський контроль та кредитні санкції. Напрямки вдосконалення механізму видачі та погашення позик.

Кредитна політика банківських установ.

Література: 1-3, 5, 6, 9, 10-20, 22, 26, 27, 35, 41, 43, 45, 46, 48, 49, 52.

Тема 5. Особливості операцій із надання і погашення окремих видів кредиту

Позички під заставу цінних паперів. Бланковий (довірчий) кредит.

Овердрафт. Потчний рахунок з овердрафтом.

Консорціумний та паралельний кредити.

Ломбардний та іпотечний кредити. Іпотечний кредит. Ломбардний кредит.

Споживчі кредити. Особливості банківського кредитування фізичних осіб. Суть, види та особливості кредитування фізичних осіб. Кредитування фізичних осіб на споживчі цілі та нагальні потреби. Кредити фізичним особам довгострокового характеру. Контроль за цільовим використанням споживчого кредиту та його своєчасним погашенням. Особливості кредитування позичальника фізичної особи – приватного підприємця. Робота банку з проблемними споживчими кредитами.

Іпотечний кредит.

Факторинг і форфейтинг. Факторингові послуги банків.

Лізингові операції. Лізинговий кредит.

Література: 1-3, 5, 6, 9, 10-20, 22, 24, 26, 27, 35, 37-39, 41, 43, 45, 46, 48, 49, 52.

Тема 6. Операції банків з вексями

Вексель та вексельний обіг. Поняття векселів та характеристика їх основних видів.

Операції банків у сфері вексельного обігу. Класифікація операцій банківських установ з векселями.

Характеристика кредитних операцій з векселями. Порядок здійснення кредитних операцій з векселями.

Урахування та переврахування векселів.

Кредити під заставу векселів.

Гарантійні операції банків з векселями. Авальювання векселів. Видача гарантій на забезпечення оплати векселів.

Розрахункові та комісійні операції банків з векселями.

Розрахункові операції банків з векселями.

Інкасування векселів.

Оплата векселів за дорученням клієнта (доміциляція векселів).

Зберігання банками векселів клієнтів.

Література: 1-3, 6, 8, 10-20, 22, 26, 27, 40, 43, 45, 46, 52.

Тема 7. Операції банків із цінними паперами

Загальна характеристика діяльності банків на фондовому ринку. Сутність та класифікація операцій банків з цінними паперами. Зв'язок інвестиційних операцій з позичковими операціями банку.

Емісія цінних паперів банківською установою. Емісійна діяльність банків на фондовому ринку.

Інвестиційні операції банків із цінними паперами. Порядок формування портфеля цінних паперів банківської установи. Суть та цілі банківських інвестицій. Інвестиційна політика банківської установи. Фактори ризику збитків і втрат банківської ліквідності від інвестиційних операцій. Формування резервів на відшкодування можливих втрат за операціями з цінними паперами.

Заставні операції банків із цінними паперами.

Професійна діяльність банків на фондовому ринку. Банківські послуги на фондовому ринку. Посередницькі операції з цінними паперами. Депозитарно-клірингова діяльність банківської установи на фондовому ринку.

Методи управління портфелем цінних паперів банківської установи.

Література: 1-3, 5, 6, 10-20, 22, 26, 27, 36, 44, 45, 46, 52.

Тема 8. Банківські операції в іноземній валюті

Основи організації банківських операцій в іноземній валюті

Поняття операцій банків в іноземній валюті.

Особливості правового регулювання операцій банків в іноземній валюті. Організаційно-правові передумови здійснення валютних операцій. Основні умови, принципи та порядок здійснення валютних операцій банківськими установами. Валютне ліцензування банківських установ. Види ліцензій на право здійснення валютних операцій, порядок їх отримання та скасування.

Класифікація операцій банків в іноземній валюті. Загальна характеристика видів валютних операцій банків.

Способи і засоби здійснення міжбанківських операцій в іноземній валюті.

Торговельні операції банків в іноземній валюті

Організація торговельних операцій банків в іноземній валюті. Операції банків з організації міжнародних розрахунків.

Основні умови та порядок здійснення міжнародних розрахунків. Характеристика основних форм міжнародних розрахунків: банківський переказ, документарне інкасо міжнародний акредитив.

Міжнародний банківський переказ. Міжнародні розрахунки за допомогою банківського переказу.

Міжнародне інкасо. Інкасова форма розрахунків.

Міжнародний документарний акредитив. Документарний акредитив як форма міжнародних розрахунків.

Контроль уповноважених банків за міжнародними розрахунковими операціями. Банківський контроль розрахунків за експортними, імпортними та міжнародними лізинговими операціями.

Порядок відкриття та ведення валютних рахунків клієнтів банку.

Неторговельні операції банків в іноземній валюті

Операції з купівлі та продажу готівкової іноземної валюти. Здійснення основних видів операцій банків з купівлі-продажу іноземної валюти. Операції з готівковою іноземною валютою.

Операції з купівлі та продажу дорожніх чеків.

Операції з конвертації готівкової іноземної валюти однією іноземної держави на готівкову іноземні валюти іншої іноземної держави.

Операції з приймання на інкасо банкнот іноземних держав та іменних чеків. Операції банків з дорожніми чеками.

Перекази іноземної валюти за дорученням та на користь фізичних осіб. Міжнародні перекази коштів фізичних осіб.

Операції банків із торгівлі іноземною валютою на міжбанківському ринку

Основи організації торгівлі іноземною валютою на міжбанківському ринку. Операції банків в іноземній валюті на міжбанківському ринку. Організація торгівлі іноземною валютою на міжбанківському ринку.

Організація кореспондентських відносин з іноземними банками. Види кореспондентських рахунків, режим операцій за ними.

Права та обов'язки суб'єктів ринку.

Основи фундаментального та технічного аналізу валютного ринку

Купівля, обмін іноземної валюти за торговельними операціями.

Купівля, обмін іноземної валюти за неторговельними операціями суб'єктів господарювання та за операціями фізичних осіб.

Купівля, обмін іноземної валюти за операціями, пов'язаними з рухом капіталу. Інші випадки купівлі, обміну іноземної валюти.

Управління валютним ризиком банківської установи. Валютні ризики та методи їх мінімізації. Ризики, які виникають при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності та основні шляхи їх мінімізації. Валютна позиція банківської установи.

Література: 1-3, 4, 6, 10-23, 25-28, 30, 44, 45, 46, 52.

Тема 9. Операції з надання банківських послуг

Загальна характеристика та види банківських послуг. Сутність та класифікація банківських послуг. Особливості організації банківських послуг. Розширення продуктового ряду банківських послуг в Україні.

Характеристика надання окремих видів банківських послуг.

Гарантійні послуги банків. Банківські гарантії та поручительства.

Посередницькі, консультаційні та інформаційні послуги. Посередницькі послуги. Консультаційні та інформаційні послуги.

Довірчі (трастові) послуги банків.

Послуги щодо зберігання цінностей у банку.

Операції банків з дорогоцінними металами та дорогоцінним камінням.

Фінансовий інжиніринг.

Література: 1-3, 6, 10-20, 22, 26, 27, 45, 46, 52.

Тема 10. Операції із забезпечення фінансової стійкості банку

Сутність фінансової стійкості банківської установи та способи її забезпечення. Фактори, що визначають фінансову стійкість банку. Значення фінансової стійкості банків для організації грошово-кредитних відносин. Система управління стабільністю банку та характеристика її елементів. Стратегія управління пасивами та активами банківської установи.

Економічні нормативи регулювання діяльності банків. Регулювання діяльності банків для забезпечення їх фінансової стійкості.

Обов'язкове резервування як метод підтримання фінансової стійкості банків.

Ліквідність та платоспроможність банку. Загальна характеристика методів оцінювання фінансової стійкості банків та управління їх ліквідністю.

Управління банківськими ризиками.

Формування резервів для покриття можливих втрат банку від активних (кредитних) операцій.

Фінансові звіти банку та оцінка його діяльності.

Прибутковість банку: поняття та оцінка. Засоби підвищення прибутковості.

Нагляд та контроль за фінансовою стійкістю банків.

Режим фінансового оздоровлення банків та заходи впливу щодо забезпечення їх фінансової стійкості.

Література: 1-3, 5, 6, 10-20, 22, 26, 27, 45, 46, 52.

4. Структура залікового кредиту дисципліни «Банківські операції»

денна форма навчання

	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Основи організації банківської діяльності та операції банків з формування ресурсів				
Тема 1. Види банків, порядок їх створення в Україні та організація діяльності банку	4	4	16	1
Тема 2. Операції банків з формування власного капіталу, банків із залучення і позичення коштів	4	4	16	1
Змістовий модуль 2. Операції банків з надання і погашення кредитів, з цінними паперами та валютою				
Тема 3. Основи організації кредитних операцій банків	6	4	16	1
Тема 4. Особливості операцій із надання і погашення окремих видів кредиту	4	3	16	1
Тема 5. Операції банків із цінними паперами	4		16	
Тема 6. Банківські операції в іноземній валюті	4		17	
Тема 7. Операції з надання банківських послуг	2		17	
Тема 8. Операції із забезпечення фінансової стійкості банку	2		17	
Всього - 180	30	15	131	4

заочна форма навчання

	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Тема 1. Види банків, порядок їх створення в Україні та організація діяльності банку	4	2	16	
Тема 2. Операції банків з формування власного капіталу, банків із залучення і позичення коштів	4	2	16	
Тема 3. Основи організації кредитних операцій банків	4		16	
Тема 4. Особливості операцій із надання і погашення окремих видів кредиту	2		16	
Тема 5. Операції банків із цінними паперами			17	
Тема 6. Банківські операції в іноземній валюті			17	
Тема 7. Операції з надання банківських послуг			17	
Тема 8. Операції із забезпечення фінансової стійкості банку			17	
Всього - 180	14	4	132	

5. Тематика практичних занять.

Змістовий модуль 1. Основи організації банківської діяльності та операції банків з формування ресурсів

Практичне заняття № 1.

Тема 1: Види банків порядок їх створення в Україні та організація діяльності банку – 2 год.

Мета: ознайомитися з видами банків, що функціонують в Україні, з'ясувати, які існують види банківських об'єднань і з якою метою вони створюються, ознайомитись із процедурою реєстрації банку в нашій державі, з процедурою ліцензування банківської діяльності в Україні.

Питання для обговорення:

1. Суть і види банків.
2. Порядок реєстрації банку в Україні. Створення та державна реєстрація банків.
3. Ліцензування банківської діяльності.
4. Розв'язування задач і тестів.

Література: 1-3, 6, 10-20, 22, 26, 27, 32, 45, 46, 50-52.

Практичне заняття № 2.

Тема 1. Види банків порядок їх створення в Україні та організація діяльності банку – 2 год.

Мета: з'ясувати основні функції та повноваження окремих органів управління банком з різною формою власності та організаційно-правовою формою діяльності, зрозуміти специфіку вищого органу управління банків, зрозуміти економічний зміст окремих банківських операцій, засвоїти порядок відображення банківських операцій у його балансу, визначити види активних та пасивних операцій банку, з'ясувати особливості комісійно-посередницьких операцій банку, ознайомитися зі структурою функціональних підрозділів та служб банку.

Питання для обговорення:

1. Управління банком. Органи управління та контролю банку. Управління ризиками.
2. Сутність і класифікація банківських операцій.
3. Організаційна структура банку.
4. Розв'язування задач і тестів.

Література: 1-3, 6, 10-20, 22, 26, 27, 32, 45, 46, 50-52.

Практичне заняття № 3.

Тема 2. Операції банків з формування власного капіталу, із залучення і позичення коштів – 2 год.

Мета: зрозуміти економічну сутність власного капіталу банку, класифікувати та розкрити зміст його основних видів, охарактеризувати

призначення та функції власного капіталу банку, пізнати особливості його формування, зрозуміти порядок формування та збільшення розміру статутного капіталу, пізнати способи, що використовуються для реорганізації банків, засвоїти особливості формування резервного фонду банку, як спеціальні фонди і резерви та нерозподілений прибуток, зрозуміти сутність та призначення регулятивного капіталу, засвоїти поняття «депозит» і «депозитні операції банків», оволодіти методикою здійснення вкладних операцій банків до запитання і строкових вкладних операцій, зрозуміти сутність депозитних ощадних сертифікатів, зрозуміти процентну політику банків щодо залучення вкладів (депозитів), засвоїти механізм позичання банками тимчасово вільних грошових коштів, скласти уявлення щодо методики позичання коштів за допомогою емісії облігацій, пізнати порядок отримання міжбанківського кредиту, ознайомитися з порядком отримання банками кредитів Національного банку України через механізм рефінансування, пізнати сутність прямого і зворотного репо, зрозуміти порядок підтримки Національним банком України банків через надання стабілізаційного кредиту.

Питання для обговорення:

1. Суть та види власного капіталу
2. Статутний капітал, резервний та інші фонди банку, нерозподілений прибуток
3. Операції банків із залучення коштів
4. Процентна політика банків щодо залучення вкладів (депозитів)
5. Операції банків із позичення коштів
6. Нормативи капіталу
7. Розв'язування задач і тестів.

Література: 1-3, 5, 6, 7, 10-20, 22, 26, 27, 29, 31, 45, 46, 47, 52.

Змістовий модуль 2. Операції банків з платіжними картками, надання і погашення кредитів

Практичне заняття № 4.

Тема 3. Операції банків з платіжними картками – 2 год.

Мета: Зрозуміти сутність банківських платіжних карток, з'ясувати особливості використання певних видів банківських платіжних карток, скласти уявлення щодо організації і проведення операцій із застосуванням банківських платіжних карток, отримати знання щодо сутності національної платіжної системи «Український платіжний простір».

Питання для обговорення:

1. Загальні основи операцій банків з платіжними картками.
2. Поняття та види платіжних карток.
3. Види операцій банків з платіжними картками та їх характеристика.
4. Національна система масових електронних платежів (НСМЕП).
5. Національна платіжна система «Український платіжний простір».
6. Розв'язування задач і тестів.

Література: 1-3, 6, 10-20, 22, 26, 27, 29, 33, 45, 46, 52.

Практичне заняття № 5.

Тема 4. Основи організації кредитних операцій банків – 2 год.

Мета: з'ясувати ознаки класифікації банківських кредитів, ознайомитися з принципами та умовами банківського кредитування, набути вміння оцінювати кредитоспроможність позичальника, пізнати форми забезпечення банківських кредитів.

Питання для обговорення:

1. Класифікація банківських кредитів.
2. Принципи й умови кредитування.
3. Оцінка кредитоспроможності позичальника.
4. Форми забезпечення повернення банківських позичок.
5. Розв'язування задач і тестів.

Література: 1-3, 5, 6, 9, 10-20, 22, 26, 27, 35, 41, 43, 45, 46, 48, 49, 52.

Практичне заняття № 6.

Тема 4. Основи організації кредитних операцій банків – 2 год.

Мета: зрозуміти сутність та склад кредитного ризику, опанувати методи зниження кредитного ризику банку, набути вміння оцінювати кредитний ризик банку, ознайомитися з етапами процесу банківського кредитування, пояснити сутність та причини виникнення проблемних кредитів, засвоїти методи реабілітації та ліквідації проблемних кредитів.

Питання для обговорення:

1. Кредитний ризик: визначення і мінімізація втрат.
2. Ціна банківського кредиту.
3. Процес банківського кредитування.
4. Методи управління проблемними кредитами.
5. Розв'язування задач і тестів.

Література: 1-3, 5, 6, 9, 10-20, 22, 26, 27, 35, 41, 43, 45, 46, 48, 49, 52.

Практичне заняття № 7.

Тема 5. Особливості операцій з надання і погашення окремих видів кредиту – 2 год.

Мета: зрозуміти природу кредитів під заставу цінних паперів, пояснити особливості кредиту овердрафт, з'ясувати механізм надання і погашення споживчих кредитів, скласти уявлення про сутність та роль іпотечних кредитів.

Питання для обговорення:

1. Позички під заставу цінних паперів.
2. Кредит овердрафт.
3. Споживчі кредити.
4. Іпотечний кредит.
5. Розв'язування задач і тестів.

Література: 1-3, 5, 6, 9, 10-20, 22, 24, 26, 27, 35, 37-39, 41, 43, 45, 46, 48, 49, 52.

Практичне заняття № 8.

Тема 6. Особливості операцій з надання і погашення окремих видів кредиту – 1 год.

Мета: зрозуміти сутність таких послуг, що мають кредитний характер, як факторинг і форфейтинг, зрозуміти сутність факторингу, його переваги та недоліки для фактора і постачальника, скласти уявлення про зміст та послідовність здійснення форфейтингової операції, пояснити специфіку лізингових операцій, опанувати правила інвестиційного кредитування, ознайомитися з методами оцінювання ефективності інвестиційних проектів.

Питання для обговорення:

1. Факторинг та форфейтинг.
2. Лізингові операції.
3. Розв'язування задач і тестів.

Література: 1-3, 5, 6, 9, 10-20, 22, 24, 26, 27, 35, 37-39, 41, 43, 45, 46, 48, 49, 52.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Варіанти КПЗ з дисципліни «Банківські операції»

1. Суть і види банків.
2. Порядок реєстрації банку в Україні. Створення та державна реєстрація банків.
3. Ліцензування діяльності банків. Банківська ліцензія.
4. Управління банком. Органи управління та контролю банку.
5. Сутність і класифікація банківських операцій.
6. Організаційна структура банку.
7. Банківські ресурси, їхні види та класифікація.
8. Суть та види власного капіталу.
9. Статутний капітал, резервний та інші фонди банку, нерозподілений прибуток. Реорганізація банку.
10. Операції банків із залучення коштів.
11. Процентна політика банків щодо залучення вкладів (депозитів).
12. Операції банків із позичення коштів.
13. Нормативи капіталу.
14. Класифікація банківських кредитів.
15. Принципи й умови кредитування.
16. Оцінка кредитоспроможності позичальника.
17. Форми забезпечення повернення банківських позичок.
18. Кредитний ризик: визначення і мінімізація втрат.
19. Ціна банківського кредиту.
20. Процес банківського кредитування.
21. Методи управління проблемними кредитами.
22. Нормативи кредитного ризику.
23. Позички під заставу цінних паперів.
24. Особливості кредитування у формі овердрафту.
25. Споживчі кредити.

26. Іпотечний кредит.
27. Факторинг та форфейтинг.
28. Лізингові операції.
29. Загальна характеристика діяльності банків на фондовому ринку.
30. Емісія цінних паперів.
31. Інвестиційні операції банків із цінними паперами.
32. Заставні операції банків із цінними паперами.
33. Професійна діяльність банків на фондовому ринку.
34. Нормативи інвестування.
35. Основи організації банківських операцій в іноземній валюті. Поняття та особливості правового регулювання операцій банків в іноземній валюті.
36. Торговельні операції банків в іноземній валюті. Форми міжнародних розрахунків: банківський переказ, інкасо, документарний акредитив.
37. Неторговельні операції банків в іноземній валюті. Порядок організації, здійснення та з проведення валютно-обмінних операцій з готівковою іноземною валютою на території України для уповноважених банків.
38. Операції банків із торгівлі іноземною валютою на міжбанківському ринку. Сутність, функції та учасники міжбанківського валютного ринку. Поняття та види валютної позиції банку.
39. Валютні операції. Касові торговельні угоди типу тод, том спот. Строкові торговельні валютні операції: форвардні угоди, валютні ф'ючерси, валютні опціони, валютні угоди «своп», валютний арбітраж: види і техніка здійснення.
40. Загальна характеристика та види банківських послуг.
41. Гарантійні послуги банків.
42. Посередницькі, консультаційні та інформаційні послуги.
43. Довірчі послуги банків. Послуги щодо зберігання цінностей у банку.
44. Послуги щодо зберігання цінностей у банку.
45. Операції з дорогоцінними металами та дорогоцінним камінням.
46. Фінансовий інжиніринг.
47. Економічні нормативи регулювання діяльності банків.
48. Формування резервів для покриття можливих втрат банку від активних операцій.
49. Сутність фінансової стійкості комерційного банку та способи її забезпечення. Ліквідність та платоспроможність банку. Управління банківськими ризиками.
50. Фінансові звіти банку та оцінка його діяльності. Прибутковість банку: поняття та оцінка. Засоби підвищення прибутковості.

7. Самостійна робота

7.1. Тематика

№ з/п	Тематика	К-сть годин
1.	Суть і види банків.	2,62/2,64
2.	Порядок реєстрації банку в Україні. Створення та	2,62/2,64

	державна реєстрація банків.	
3.	Ліцензування діяльності банків. Банківська ліцензія.	2,62/2,64
4.	Управління банком. Органи управління та контролю банку.	2,62/2,64
5.	Сутність і класифікація банківських операцій.	2,62/2,64
6.	Організаційна структура банку.	2,62/2,64
7.	Банківські ресурси, їхні види та класифікація.	2,62/2,64
8.	Суть та види власного капіталу.	2,62/2,64
9.	Статутний капітал, резервний та інші фонди банку, нерозподілений прибуток. Реорганізація банку.	2,62/2,64
10.	Операції банків із залучення коштів.	2,62/2,64
11.	Процентна політика банків щодо залучення вкладів (депозитів).	2,62/2,64
12.	Операції банків із позичення коштів.	2,62/2,64
13.	Нормативи капіталу.	2,62/2,64
14.	Класифікація банківських кредитів.	2,62/2,64
15.	Принципи й умови кредитування.	2,62/2,64
16.	Оцінка кредитоспроможності позичальника.	2,62/2,64
17.	Форми забезпечення повернення банківських позичок.	2,62/2,64
18.	Кредитний ризик: визначення і мінімізація втрат.	2,62/2,64
19.	Ціна банківського кредиту.	2,62/2,64
20.	Процес банківського кредитування.	2,62/2,64
21.	Методи управління проблемними кредитами.	2,62/2,64
22.	Нормативи кредитного ризику.	2,62/2,64
23.	Позички під заставу цінних паперів.	2,62/2,64
24.	Особливості кредитування у формі овердрафту.	2,62/2,64
25.	Споживчі кредити.	2,62/2,64
26.	Іпотечний кредит.	2,62/2,64
27.	Факторинг та форфейтинг.	2,62/2,64
28.	Лізингові операції.	2,62/2,64
29.	Загальна характеристика діяльності банків на фондовому ринку.	2,62/2,64
30.	Емісія цінних паперів.	2,62/2,64
31.	Інвестиційні операції банків із цінними паперами.	2,62/2,64
32.	Заставні операції банків із цінними паперами.	2,62/2,64
33.	Професійна діяльність банків на фондовому ринку.	2,62/2,64
34.	Нормативи інвестування.	2,62/2,64
35.	Основи організації банківських операцій в іноземній валюті. Поняття та особливості правового регулювання операцій банків в іноземній валюті.	2,62/2,64
36.	Торговельні операції банків в іноземній валюті. Форми міжнародних розрахунків: банківський переказ, інкасо, документарний акредитив.	2,62/2,64

37.	Неторговельні операції банків в іноземній валюті. Порядок організації, здійснення та з проведення валютно-обмінних операцій з готівковою іноземною валютою на території України для уповноважених банків.	2,62/2,64
38.	Операції банків із торгівлі іноземною валютою на міжбанківському ринку. Сутність, функції та учасники міжбанківського валютного ринку. Поняття та види валютної позиції банку.	2,62/2,64
39.	Валютні операції. Касові торговельні угоди типу тод, том спот. Строкові торговельні валютні операції: форвардні угоди, валютні ф'ючерси, валютні опціони, валютні угоди «своп», валютний арбітраж: види і техніка здійснення.	2,62/2,64
40.	Загальна характеристика та види банківських послуг.	2,62/2,64
41.	Гарантійні послуги банків.	2,62/2,64
42.	Посередницькі, консультаційні та інформаційні послуги.	2,62/2,64
43.	Довірчі послуги банків. Послуги щодо зберігання цінностей у банку.	2,62/2,64
44.	Послуги щодо зберігання цінностей у банку.	2,62/2,64
45.	Операції з дорогоцінними металами та дорогоцінним камінням.	2,62/2,64
46.	Фінансовий інжиніринг.	2,62/2,64
47.	Економічні нормативи регулювання діяльності банків.	2,62/2,64
48.	Формування резервів для покриття можливих втрат банку від активних операцій.	2,62/2,64
49.	Сутність фінансової стійкості комерційного банку та способи її забезпечення. Ліквідність та платоспроможність банку. Управління банківськими ризиками.	2,62/2,64
50.	Фінансові звіти банку та оцінка його діяльності. Прибутковість банку: поняття та оцінка. Засоби підвищення прибутковості.	2,62/2,64
Разом:		131/132

7.2. Організація та проведення тренінгу – 2 год.

Тема. Практичні аспекти застосування програмного комплексу Б2 при здійсненні банківських операцій – 1 год.

Використання підсистеми кредитування в АБС Б2. Здійснення операцій з цінними паперами в програмному комплексі Б2. Міжбанківські угоди в програмному комплексі Б2. Проведення операцій з іноземною валютою за

допомогою АБС Б2. Використання системи Б2 при здійсненні банківських послуг.

Практичні аспекти застосування програмного комплексу Б2 при здійсненні банківських операцій – 1 год.

Порядок проведення:

1. Практичні завдання з використанням АБС Б2 з операцій банків із залучення та позичення коштів.

2. Укласти депозитну угоду з клієнтом, здійснити залучення коштів на депозитний рахунок нарахування та погашення процентів, а також видачу депозитних коштів використовуючи АБС Б2.

3. Використання підсистеми кредитування в АБС Б2.

4. Здійснити операції з оформлення кредитного договору, нарахування та сплати комісії за позицією, нарахування і погашення процентів за весь період дії позики. Відобразити операції у АБС Б2.

5. Здійснення операцій з цінними паперами в програмному комплексі Б2.

6. З метою диверсифікації поточних ризиків банківська установа здійснила купівлю облігацій в торговий портфель. Відобразити дану операцію в банківській системі Б2.

7. Проведення операцій з іноземною валютою за допомогою АБС Б2.

8. Для купівлі транспортного засобу клієнту фізичній особі необхідно євро. На поточному рахунку клієнта є достатньо національної валюти для здійснення даної операції. Здійснити операцію клієнтської купівлі валюти у системі Б2.

9. Використання системи Б2 при здійсненні банківських послуг.

10. Відобразити банківські операції з зберігання цінних паперів юридичної особи, факторингу в системі АБС Б2.

Література: 1-3, 5, 6, 10-20, 22, 26, 27, 34, 45, 46, 52.

8. Методи навчання.

У навчальному процесі використовуються: лекції, практичні та індивідуальні заняття, групова робота, реферування, а також методи опитування, тестування, ділові ігри тощо.

9. Методи оцінювання.

У процесі вивчення дисципліни «Банківські операції» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- поточне тестування та опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- оцінювання виконання КППЗ;
- ректорська контрольна робота;
- підсумковий залік;
- підсумковий екзамен;
- інше.

Підсумковий бал (за 100-бальної шкалою) з дисципліни «Банківські операції» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Питома вага складових залікового кредиту (для заліку)

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПІЗ, враховуючи поточне опитування)
30%	40%	30%
Тиждень 7	Тиждень 13	Тиждень 15

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Перелік наочних матеріалів та методичних вказівок.

№	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій	1-18
2.	Індивідуальні завдання для самостійного виконання (електронний варіант)	1-18
3.	Вихідні дані для обробки на ПЕОМ	1-18
4.	Інструктивні матеріали НБУ	1-18
5.	Комплексна контрольна робота	1-18
6.	Задачі з курсу	1-18

Перелік методичних вказівок та матеріалів

№	Найменування	Теми
1.	Банківські операції: Підручник / За заг. ред. А. М. Мороза. – К.; КНЕУ, 2008. – 608 с.	1-18
3.	Банківські операції: Підручник / За ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. – Тернопіль: Вид-во ТНЕУ «Економічна думка», 2009. – 696 с.	1-18
4	Банківські операції [Текст] : підручник / За ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. – 2-ге вид. випр. і доповн. – Тернопіль: ТзОВ «Терно-граф», 2013. – 688 с.	1-18
	Копилук О. І. Банківські операції. 2-ге вид. випр. і	1-18

	доповн. [Текст] : навчальний посібник / О. І. Копилюк, О. М. Музичка. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 536 с.	
5.	Прасолова С. П. Банківські операції [Текст] : навчальний посібник та практикум / С. П. Прасолова, О. С. Вовченко. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 568 с.	1-18

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Банківські операції [Текст] : підручник / А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін.; за заг. ред. А. М. Мороза. – [3-тє вид., перероб. і доп.]. – К.: КНЕУ, 2008. – 608 с.
2. Банківські операції [Текст] : підручник / За ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. – 2-ге вид. випр. і доповн. – Тернопіль: ТзОВ «Терно-граф», 2013. – 688 с.
3. Банківські операції [Текст] : підручник / О. В. Дзюблюк, Я. І. Чайковський, Н. Д. Галапуп та ін.; за ред. О. В. Дзюблюка. – Тернопіль: Вид-во ТНЕУ «Економічна думка», 2009. – 696 с.
4. Інструкція про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України : постанова Правління НБУ : прийнята 12.12.2002 року № 502 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0021-03>.
5. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні: постанова Правління НБУ : затверджена 28.08.2001 р. № 368 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0841-01>.
6. Копилюк О. І. Банківські операції. 2-ге вид. випр. і доповн. [Текст] : навчальний посібник / О. І. Копилюк, О. М. Музичка. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 536 с.
7. Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи : постанова Правління НБУ : прийнята 17.09.2015 № 615 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0615500-15>.
8. Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України : постанова Правління НБУ : прийнята 16.12.2003 року № 508 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=z0174-03>.
9. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями : постанова Правління НБУ : прийнята 30.06.2016 № 351 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16>.
10. Прасолова С. П. Банківські операції [Текст] : навчальний посібник та практикум / С. П. Прасолова, О. С. Вовченко. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 568 с.
11. Про банки і банківську діяльність : закон України : прийнятий 07.12.2000 р. № 2121-III / Верховна Рада України. – Офіційний текст. – Режим доступу до закону : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2121-14>.
12. Про Національний банк України : закон України : прийнятий 20.05.1999 р. № 679-XIV / Верховна Рада України. – Офіційний текст. – Режим

доступу до закону : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=3&nreg=679-14>.

13. Чайковський Я. І. Методичні вказівки виконання комплексного практичного індивідуального завдання з дисципліни «Банківські операції» [Текст] / Я. І. Чайковський, Т. Б. Стечишин. – Тернопіль. – ТНЕУ, 2016. – 95 с.

Додаткова:

14. Банківські операції [Текст] : навчальний посібник / В. І. Капран, М. С. Кириченко, О. К. Коваленко, С. І. Омельченко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 208 с.

15. Банківські операції [Текст] : підручник / В. І. Міщенко, Н. Г. Слав'янська, О. Г. Коренева; за ред. В. І. Міщенка, Н. Г. Слав'янської. – [2-ге видання перероб. і доп.]. – К.: Знання, 2006. – 727 с.

16. Банківські операції: підручник / А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін.; за ред. А. М. Мороза. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – К.: КНЕУ, 2002. – 476с.

17. Васюренко О. В. Банківські операції [Текст] : навч. посібник / О. В. Васюренко. – К.: Знання, 2004. – 324 с.

18. Васюренко О. В. Банківські операції [Текст] : навч. посібник / О. В. Васюренко. – К.: Т-во «Знання», КОО. – 2000. – 243 с.

19. Васюренко О. В. Банківські операції [Текст] : навч. посібник / О. В. Васюренко. – К.: Т-во «Знання», 2006. – 311 с.

20. Васюренко О.В. Банківські операції [Текст] : навч. посібник / О. В. Васюренко. – [2-ге вид., виправлене і доповнене]. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2001. – 255 с.

21. Дзюблюк О. В. Валютна політика [Текст] : підручник / О. В. Дзюблюк. – К.: Знання, 2007. – 422 с.

22. Заславська О. І. Банківські операції [Електронний ресурс] : методичні рекомендації з навчальної дисципліни для студентів напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит», спеціалізації «Банківська справа», «Фінанси» / О. І. Заславська. – ДВНЗ «УжНУ», 2016. – 58 с. – Режим доступу : [http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/7497/1/Банківські%20операції%20\(методичні%20рекомендації\).pdf](http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/7497/1/Банківські%20операції%20(методичні%20рекомендації).pdf).

23. Інструкція про порядок здійснення контролю за експортними, імпорнтними операціями : постанова Правління НБУ : прийнята 24.03.1999 року № 136 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0338-99>.

24. Іпотечне кредитування [Текст] : навч. посібник / За редакцією О. С. Любуна, О. І. Кіреєва, М. П. Денисенка. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 392 с.

25. Класифікатор іноземних валют та банківських металів України : постанова Правління НБУ : прийнята 04.02.1998 року № 34 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0521500-98>.

26. Косова Т. Д. Банківські операції [Текст] : навчальний пос. / Т. Д. Косова, О. Р. Циганов. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 372 с.

27. Основи банківської справи [Текст] : навчальний посібник / І. Ф. Прокопенко, В. І. Ганін, В. В. Соляр, С. І. Маслов. – : К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 410 с.

28. Положення про валютний контроль : постанова Правління НБУ : прийнята 08.02.2000 року № 49 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0209-00>.

29. Положення про надання Національним банком України стабілізаційних кредитів банкам України : постанова Правління НБУ : прийнята 13.07.2010 року № 327 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon2.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0540-10>.

30. Положення про порядок видачі Національним банком України індивідуальних ліцензій на використання іноземної валюти на території України як засобу платежу : постанова Правління НБУ : прийнята 14.10.2004 року № 483 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1429-04>.

31. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами постанова Правління НБУ : прийнята 03.12.2003 року № 516 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1256-03>.

32. Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів : постанова Правління НБУ : прийнята 08.09.2011 року № 306 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1203-11>.

33. Правила Національної платіжної системи «Український платіжний простір» : постанова Правління НБУ : прийнята 07.06.2013 року № 213/2013 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=47029>.

34. Практикум застосування автоматизованої банківської системи Б2 у навчальному процесі з вивчення студентами дисциплін фахового спрямування «Фінанси та кредит», спеціальності «Банківська справа» : навчально-методичний посібник [Текст] / Я. І. Чайковський, В. Я. Рудан, Л. М. Прийдун, Л. О. Матлага. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 132 с.

35. Про заставу : закон України : прийнятий 02.10.1992 р. № 2654 – XII / Верховна Рада України. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. – 1992. – № 47. – Ст. 642

36. Про інвестиційну діяльність : закон України : прийнятий 18.09.1991 р. № 1560-XII / Верховна Рада України. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 47. – С. 646

37. Про іпотеку : закон України : прийнятий 05.06.2003 р. № 898-IV / Верховна Рада України. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. – 2003. – № 38. – С. 313

38. Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати : закон України : прийнятий від 19.06.2003р. – № 979-IV / Верховна Рада України. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. – 2004. – №1. – С. 1

39. Про іпотечні облигації : закон України : прийнятий 22.12.2005 р. № 3273-IV / Верховна Рада України. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. – 2006. – № 16. С. 134

40. Про обіг векселів в Україні : закон України : прийнятий 05.04.2001 р. № 2374-III : за станом на 20.09.2011 року / Верховна Рада України. – Офіційний текст. – Режим доступу до закону : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2374-14>.

41. Про організацію формування та обігу кредитних історій : закон України : прийнятий 23.05.2005 р. № 2704-IV / Верховна Рада України. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. – 2005. – № 32. – С. 421

42. Про систему валютного регулювання і валютного контролю : Декрет Кабінету Міністрів України : прийнятий 19.02.1993 р. №15-93 / Кабінет Міністрів України. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. – 1993. – № 17. – С. 194 [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=15-93>.

43. Про страхування : закон України : прийнятий 07.03.1996 р. № 85/96.– ВР / Верховна Рада України. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 18. – С. 78

44. Про цінні папери і фондовий ринок : закон України : прийнятий 23.02.2006 р. № 3480-IV / Верховна Рада України. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. – 2006. – № 31. – С. 268

45. Романова М. І. Основи банківської справи [Текст] : навчальний посібник / М. І. Романова, Ж. В. Устюгова. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 168 с.

46. Снігурська Л. П. Банківські операції і послуги [Текст] : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / Л. П. Снігурська. – К.: МАУП, 2006. – 456 с.

47. Чайковський Я. Аналіз сучасного стану та роль депозитних коштів у кредитній діяльності банків в Україні [Текст] / Я. Чайковський, І. Чайковська // Наука молода. – Збірник наукових праць молодих вчених Тернопільського національного економічного університету. – 2014. – Випуск 21. – С. 282-292.

48. Чайковський Я. І. Зарубіжні моделі аналізу кредитоспроможності позичальників-юридичних осіб [Текст] / Я. І. Чайковський, С. О. Краснов // Наука молода. – Збірник наукових праць молодих вчених Тернопільського національного економічного університету. – 2015. – № 22. – С. 151-162 (22 с.

49. Чайковський Я. І. Напрямки удосконалення методики аналізу кредитоспроможності боржника-юридичної особи [Текст] / Я. І. Чайковський // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє : щорічник. – Вип. 19 : у 2 ч. Ч. 1 за заг. ред. М. В. Лазаровича. – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 364 с. – С. 176-188.

50. Чайковський Я. І. Проблеми та напрямки підвищення ефективності функціонування банківської системи України [Текст] / Я. І. Чайковський // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний

економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2016. – Том 23. – № 1. – С. 153-160.

51. Чайковський Я. І. Реорганізація банків як напрямок реформування банківської системи України [Текст] / Я. І. Чайковський // Наука молода. – Збірник наукових праць молодих вчених Тернопільського національного економічного університету. – 2015. – Випуск 23. – С. 112-119.

52. Шевченко Р. І. Банківські операції [Текст] : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисцип. / Р. І. Шевченко. – К.: КНЕУ, 2000. – 160 с.